

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
The Development of the Public Consciousness Enhancement Training
Program for Non-Formal and Informal Education's Students
in Ban Mi District Lop Buri

ธัมพิสิฐ ศรีโสภะ*, ปราโมทย์ จันทร์เรือง**, ปกเกศ จุลสุคนธ์***
Thampisit Srisopa, Pramote Chanruang, Poggade Chulasukhont

Received: February 7, 2019 Revised: May 14, 2019 Accepted: May 24, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตร
ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอบ้านหมี่ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา กศน. จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ 2) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรม
จิตสาธารณะ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896 3) แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ และ 4) แบบสอบถามความ
คิดเห็นต่อจิตสาธารณะ วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตามผลการประเมินหลักสูตรพบว่า หลักสูตร
มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ พบว่า ความรู้ความ
เข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3) ผลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และความคิดเห็น
ต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, จิตสาธารณะ, ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย,

* นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

** รองศาสตราจารย์.ดร. ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

*** อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ABSTRACT

The objectives of the research are; 1) to develop the Public Consciousness Enhancement Training Program for non-formal and informal education students in Banmi, Lopburi; 2) to determine the effectiveness of the training program and 3) to evaluate the achievement of the students regarding to their public consciousness after going through the training program. Thirty students of non-formal and informal education in Banmi, Lopburi were chosen to participate in the study using the simple random sampling. The research tools were; 1) the Public Consciousness Enhancement Training Program; 2) the cognitive aptitude test of the public consciousness activities with the reliability value at 0.896; 3) the public consciousness behavioral test and 4) the attitude questionnaire of public consciousness. The data were analyzed using average, standard deviation and T-test.

After the evaluation of the Public Consciousness Training Program, the results suggested that the training program was qualified accordingly to the standard and the defined criteria. The student participants' level of the cognitive aptitudes about the public consciousness activities were statistically and significantly increased at 0.05. Moreover, the student participants' public consciousness behaviors were at high level in all aspect. They also had the positive attitudes toward the public consciousness.

Keywords: Development of the Training Program, Public Mind, Public Consciousness, Non-Formal and Informal Education

บทนำ

ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลให้ประเทศไทย ต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถ แข่งขันกับนานาประเทศได้ และสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัดได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมให้เกิดการแข่งขันมีค่านิยมทางวัตถุสูงเกิดการเอารัดเอาเปรียบมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวมขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่องทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุลทั้งจิตใจและวัตถุ ดังนั้นความสำคัญต่อส่วนรวมจึงลดน้อยลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1) พฤติกรรมจิตสาธารณะ หรือจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมคือการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม การทำประโยชน์เพื่อสังคม การคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันของสังคม หากประชาชนต่างเห็นแก่ประโยชน์ของตนเองจนละเลยต่อประโยชน์ส่วนรวมสังคมก็จะอ่อนแอไม่มั่นคง

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคิด ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้เปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การจัดการฝึกอบรม วิธีการหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรขององค์กร และจะเกิดผลดีต่อเมื่อผู้รับผิดชอบ ดำเนินการอย่างมีระบบ ซึ่งเกิดขึ้นได้ หากผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงกระบวนการฝึกอบรม และวิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสมในทำนองเดียวกับที่ สมคิด บางโม (2556, หน้า 13) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูน ความรู้ ทักษะและทัศนคติ อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคลากรมีความ เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์กร บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ การฝึกอบรมช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ดังนั้นการฝึกอบรมจึงเป็นการพยายามขององค์กรที่เปลี่ยนพฤติกรรมของคนไปในทางที่ พัฒนาขึ้นทั้งทางด้านเจตคติ ทักษะ ความรู้ ความคิด และยิ่งรวมไปถึงการช่วยจัดความกังวลใจ ข้อข้องใจ และปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานให้หมดไปได้ สำหรับการฝึกอบรมให้ได้ผลดีนั้นจะต้องนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษามาใช้อยู่เสมอ โดยใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการ เปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ วิทยาการควหาเทคนิคหรือเทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ มาช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเห็นได้ สัมผัสได้ และได้ร่วมมือกระทำด้วยตนเองจึงจะทำให้ผู้รับการฝึกอบรม สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น เทคโนโลยีและนวัตกรรมการฝึกอบรมจึงมีความสำคัญในการฝึกอบรม

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน และจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในระดับตำบล จำนวน 21 แห่ง 1 เทศบาล เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และจัดกิจกรรม ที่ให้บริการ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่หลากหลายและสามารถตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ เป็นอีกหนึ่งองค์กรที่มีความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เกิดขึ้นได้ด้วยแรงบันดาลใจของเยาวชน บุคคล และกลุ่มคนที่รวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อเยาวชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชนโดยอาศัยกระบวนการฝึกอบรม ดังกล่าว พบว่า ยังคงมีปัญหบางด้านที่ควรเร่งปลูกฝัง นักศึกษาในภาวะปัจจุบันนั้นคือ “จิตสาธารณะ” ปัญหาที่สะท้อนของการขาดจิตสาธารณะของนักศึกษาในปัจจุบันแสดงออกในหลายลักษณะ จนอาจเกิดผลกระทบที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ การทำให้ส่วนรวมเดือดร้อนเสียหาย ลักษณะที่เป็นปัญหารองลงมา คือ การไม่ทำให้ส่วนรวมเดือดร้อนเสียหายแต่ไม่ทำอะไรที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเลย ในปัจจุบันมีการใช้รูปแบบต่าง ๆ จำนวนมากที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ในเชิงสร้างสรรค์เพื่อมุ่งมั่นไปสู่การเป็นผู้มีจิตสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการฝึกอบรมจะเป็นการเติมความรู้ที่มีอยู่เดิม และเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ให้กับผู้เข้ารับการอบรมด้วยกระบวนการฝึกอบรมที่ใช้ อาจสามารถ

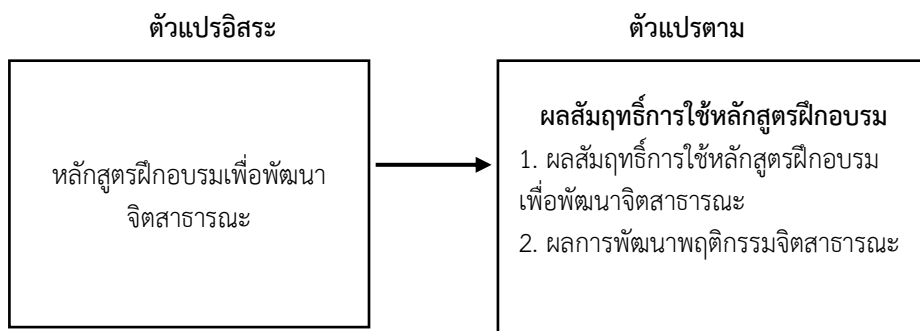
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในส่วนของความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น และเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น การฝึกอบรมเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาจิตสาธารณะ คือจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมเป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม การทำประโยชน์เพื่อสังคม การคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มุ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้มีจิตสาธารณะจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในการที่จะพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรัก เอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูทดแทน



ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 45 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตำบล (cluster sampling) โดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกตำบลจำนวน 1 ตำบล จาก 22 ตำบล ได้ตำบลโพหนอง ขั้นตอนที่ 2 เลือกนักศึกษา 30 คน จาก 45 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

2.1.2 ร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ คำชี้แจง หลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร

2.1.3 จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ซึ่งจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

2.1.4 นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละขั้นตอน และแผนการวัดผลประเมินผลการเรียน

2.1.5 นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ มาปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของการเลือกใช้เครื่องมือวัดผลที่สอดคล้องกับข้อทดสอบ ใบบาง ใบความรู้ แล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเนื้อหา และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละขั้นตอน และแผนการวัดผลประเมินผลการเรียน จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญถ้าข้อใดมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้นวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ ถ้าข้อใดมีค่าความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.1.6 นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมืองลพบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.2 แบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตอบถูกให้คะแนน 1 และตอบผิด ได้ 0 จำนวน 30 ข้อ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 วิเคราะห์จุดประสงค์เนื้อหาวิชา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความถี่หัวข้อเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้และที่จำเป็นต้องวัดแต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้

2.2.2 สร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อให้แบบทดสอบนั้นครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมจำนวน 30 ข้อ

2.2.3 ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนนำแบบทดสอบที่สร้างไว้แล้วในขั้นที่ 2 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่งโดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาในแต่ละข้อครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ข้อถูกข้อผิดเหมาะสมเข้ากับเกณฑ์หรือไม่ และทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำจุดประสงค์และแบบสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ด้านการวัดผลและด้านเนื้อหาพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้นั้นหรือไม่โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.2.5 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out) กับ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบ้านหมี่ กศน. ตำบลบ้านชี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.2.7 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (p) และหาอำนาจจำแนก (r) โดยนำผลการทดลองมาตรวจให้คะแนน แล้วเรียงลำดับกระดาษคำตอบจากคะแนนมากไปยังคะแนนน้อย เพื่อแบ่งเป็น กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าระดับความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ได้ ค่า r 0.33-0.63 ของ คูเตอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson: KR-20) ได้ค่า p 0.23-0.53 ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896

2.2.8 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ โดยนำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วมาจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดสอบก่อนและหลังการศึกษาหลักสูตรฝึกอบรม

2.3 แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ เป็นแบบประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรม ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติมากที่สุด พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติมาก พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติปานกลาง พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติน้อย พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติมากที่สุด พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติมาก พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติปานกลาง พฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติน้อย และพฤติกรรมจิตสาธารณะการปฏิบัติน้อยที่สุด สร้างแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

2.3.1 ศึกษาแนวคิด หลักทฤษฎี จากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ

2.3.2 นำข้อมูลที่ได้มาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหา ในพฤติกรรมที่บ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อสร้างแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการอบรม ตามขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนด

2.3.3 สร้างแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะหลังการอบรม จำนวน 25 ข้อ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3.4 นำแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสอบถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (IOC: Index of

item Objective Congruence) คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.851

2.3.5 นำแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการอบรม มาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะมากที่สุด มีความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะมาก มีความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะปานกลาง มีความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะน้อย และมีความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะน้อยที่สุด การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.4.1 ศึกษาแนวคิด หลักทฤษฎี จากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความคิดเห็น

2.4.2 นำข้อมูลที่ได้มาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหา ของความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ ตามรูปแบบของแบบประเมินค่า 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ของลิเคอร์ท (Likert)

2.4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะเสนอผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะกับส่วนประกอบของหลักสูตร (IOC : Index of Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่น 0.942

2.4.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะมาปรับปรุงแก้ไขใน ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แจ้งและทำความเข้าใจกับนักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ บทบาทของ ผู้เรียน จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในครั้งนี้

3.2 ให้นักศึกษาทำการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3 หลังจากเสร็จสิ้นการสอนตามที่กำหนดไว้แล้วให้นักศึกษาทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะฉบับเดียวกันแล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 หลังจากเสร็จสิ้นการทดสอบหลังเรียน (post-test) ให้นักศึกษาทำการตอบแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งใช้แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

3.5 รวบรวมผลคะแนนจากแบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.6 รวบรวมผลคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

4.2 วิเคราะห์แบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t – test) แบบ dependent

4.3 วิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าที่ได้จากแบบวัดความคิดเห็นมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย

ผลการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่า ส่วนประกอบของหลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่า ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินผลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ดังแสดงในตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	ระดับพฤติกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความรักเอื้ออาทร	3.94	0.62	มาก
2. ด้านความรับผิดชอบ	3.78	0.59	มาก
3. ด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน	3.77	0.48	มาก
4. ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม	4.00	0.55	มาก
5. ด้านความมกตัญญูกตเวที	3.89	0.44	มาก
ภาพรวม	3.87	0.43	มาก

3.1 พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม รองลงมาคือ ด้านความรักเอื้ออาทร ด้านความกตัญญูทวดเทวี ด้านความรับผิดชอบ ด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน ตามลำดับ

ตาราง 2 ความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การเป็นผู้มีจิตสาธารณะทำให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น	3.70	0.70	มาก
2. คนที่มีเหตุผล เข้าใจและเห็นใจในความทุกข์ร้อนของผู้อื่น เป็นลักษณะของผู้ที่มีจิตสาธารณะ	3.77	0.62	มาก
3. หากเราเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะแล้ว เมื่อถึงยามที่เราเดือดร้อนก็จะมีผู้อื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเช่นกัน	3.73	0.82	มาก
4. การมีจิตสาธารณะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้	3.87	0.68	มาก
5. ผู้มีจิตสาธารณะมักเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.83	0.69	มาก
6. การทำกิจกรรมจิตสาธารณะคือการทำประโยชน์ให้แก่ทุกคนและสิ่งรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม	3.97	0.61	มาก
7. การเป็นผู้มีจิตสาธารณะจะลดความเห็นแก่ตัว และคิดถึงส่วนรวมเป็นหลักมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	3.87	0.77	มาก
8. ระบบอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึกในสังคมไทย ทำให้การปลูกฝังเรื่องการมีจิตสาธารณะเป็นไปได้ยาก	3.90	0.71	มาก
9. จิตสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับคนทุกระดับในสังคม	3.70	0.75	มาก
10. การปลูกฝังจิตสาธารณะควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยจัดให้อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษา	3.77	0.81	มาก
ภาพรวม	3.81	0.71	มาก

3.2 ความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การทำกิจกรรมจิตสาธารณะคือการทำประโยชน์ให้แก่ทุกคนและสิ่งรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ระบบอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึกในสังคมไทย ทำให้การปลูกฝังเรื่องการมีจิตสาธารณะเป็นไปได้ยาก และ การเป็นผู้มีจิตสาธารณะจะลดความเห็นแก่ตัว และคิดถึงส่วนรวมเป็นหลักมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

อภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่า หลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดฝึกอบรม และมีความสอดคล้องกันทั้งองค์ประกอบภายใน และแผนการจัดการจัดกิจกรรม เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เสริมสร้างจิตสาธารณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะให้แก่นักศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านการคิดและการมีคุณธรรมต้องการให้มนุษย์รู้จักคิดวิเคราะห์แยกแยะสิ่งดีเลวได้ เมื่อคิดได้แต่สิ่งดีก็ส่งผลให้ทำดี มีจิตใจดี ช่วยเหลือผู้อื่นหรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นผู้มีจิตสาธารณะ นั่นคือความสำนึกที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยเอาใจใส่และให้การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อสนองตอบต่อเหตุผลดังกล่าว การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็น มีคุณธรรมมีจิตคิดที่จะช่วยเหลือสังคมและส่วนรวม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อ 8 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 รวมทั้งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมที่ 3 ซึ่งระบุไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมชุมชนและท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 วรรค 4 ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จากแนวการจัดการศึกษาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณสมบัติด้านการเป็นผู้ที่มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์แยกแยะปัญหา เป็นผู้มีเหตุผล มีจิตสาธารณะ มีจิตใจโอบอ้อมอารี ซึ่งเป็นคุณสมบัติของพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืน การจัดกิจกรรมออกแบบให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมในหลักสูตร สื่อประกอบการฝึกอบรม และการวัดและการประเมินผล ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน ยังสอดคล้องกับงานการวิจัยของ ดนุชา ปนคำ (2555) ได้ศึกษา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่าสำหรับนักเรียนประถมศึกษา พบว่า หลักสูตรตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่าเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษา จัดให้นักเรียนใช้ความรู้ความสามารถในการทำสาธารณประโยชน์ โดยค้นหาความต้องการของชุมชน ศึกษาความรู้ที่จำเป็น และลงมือทำสาธารณประโยชน์ด้วยตนเอง จุดหมายของหลักสูตร ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธัญญา วรณัยพินิจ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม คุณธรรมจริยธรรม ด้านระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อเพื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อเพื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ การสัมภาษณ์ สอบถามผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น และนักเรียน รวบรวมวิเคราะห์เนื้อหาให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามของสังคม ให้มีองค์ประกอบครบถ้วนของหลักสูตร มีวิธีการฝึกอบรม และการประเมินผลที่หลากหลาย จึงคาดว่าเป็นหลักสูตรที่ดี

2. ผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่า ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีการทำงานร่วมกัน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร ซึ่งระหว่างการใช้หลักสูตร นักเรียนมีพฤติกรรมการฝึกอบรมอย่างสนใจ ตั้งใจและกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการออกแบบกิจกรรมน่าสนใจ นักเรียนไม่รู้สีกเบื่อ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา ไตต่อผล (2558) ได้ศึกษาเรื่อง หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทาง ปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะหลังการใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพล เข้มกำเนิด (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพชรบุรี เสริมสร้างจิตสาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำเยาวชนเพชรบุรีที่เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมมีความรู้มากกว่าก่อนการฝึกอบรม

3. การประเมินผลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่

3.1 พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม ด้านความรักเอื้ออาทร ด้านความกตัญญูต่อเวที ด้านความรับผิดชอบ และด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการ มีกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนได้ทำกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติ มีประสบการณ์การทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น สร้างนิสัยการแสวงหาความรู้ ฝึกสังเกตและเข้าใจผู้อื่น ปลูกฝังทัศนคติที่ดี พฤติกรรมจิตสาธารณะ คือ จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมเป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม การทำประโยชน์เพื่อสังคม การคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับ ธานีรินทร์ กรัยวิเชียร และ และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะ หมายถึง การกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคลสังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพล เข้มกำเนิด (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพชรบุรี เสริมสร้างจิตสาธารณะ ผลการประเมินการอบรมตามหลักสูตร ได้แก่ การนำเสนอโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ความสามารถในการทำโครงการด้านจิตสาธารณะ ความสำเร็จของหลักสูตร และการติดตามและประเมินพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงหลังการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมณัญญ์ หล่อศรีศุภชัย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถทำให้นักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีจิตสาธารณะโดยรวม และรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ จิตแห่งความชำนาญการ จิตแห่งการสังเคราะห์ จิตแห่งความสร้างสรรค์ จิตแห่งความเคารพ และจิตแห่งคุณธรรมสูงขึ้น และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

3.2 ความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรออกแบบมาเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจริงในสิ่งที่แปลกใหม่และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุดทุกกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีกิจกรรมกลุ่มให้นักศึกษาได้ฝึกคิดพูด ถาม แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ มีการทำกิจกรรมที่ต้องใช้การเคลื่อนไหว ไม่น่าเบื่อ มีการฝึกปฏิบัติจริง มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากนี้ ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง ด้วยการเสริมแรงในทางบวก เช่น การกล่าว ชมเชย ตลอดจนหา นวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจและรู้สึกเป็นมิตรในการแสดงพฤติกรรมตามความรู้สึที่แท้จริง อีกทั้ง ยังเป็นการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีความแตกต่างจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน จึงทำให้นักศึกษารู้สึกท้าทาย ผ่อนคลาย น่าสนใจ เหมาะสมกับช่วงวัยของนักศึกษา ซึ่งความคิดเห็น คือ การแสดงออกด้านความรู้ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับความต้องการประสบการณ์ที่บุคคลได้รับตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับ Good (2001) กล่าวว่า ความคิดเห็น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ และความเชื่อ หรือการตัดสินใจที่จะเชื่อในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานความเป็นไปได้โดยความคิดเห็นนั้นอาจไม่ถูกต้องก็ได้ซึ่งขึ้นอยู่กับมุมมอง หรือทัศนคติเฉพาะตน หรือโดยการรวมกลุ่มเพื่อออกความคิดเห็นโต้แย้งความคิดเห็นเดิมที่มีอยู่ หรือการแสดงออกของผู้เชี่ยวชาญซึ่งจะตัดสินเรื่องหนึ่งเรื่องใดแล้วแต่กรณี สอดคล้องกับ Shinichi (2007) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะและการนำความรู้เข้าไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาการใช้พื้นที่สาธารณะในชนบทไทย พบว่า การขาดจิตสำนึกสาธารณะเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาชีวิตประจำวันของคนในสังคมชนบทไทย พฤติกรรมความร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ประจำวันของคนในสังคมจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้ที่นำไปใช้ในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณีและความต้องการปัจจุบันของเขา การอาสาทำเพื่อผู้อื่นมีผลทางบวกต่อการพัฒนาทั้งด้านจิตวิทยาและด้านสังคมของอาสาสมัคร ที่น่าสนใจคืออาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง เหตุผลที่อาสาเข้าทำกิจกรรมเพื่อสังคม ได้แก่การมีส่วนร่วมต่อส่วนรวม การมีจิตสำนึกของตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม พบว่า อาสาสมัคร มีพัฒนาการทางด้านจิตวิทยาและสังคมดีกว่าคนที่ไม่ทำงานอาสาสมัคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำหลักสูตรไปใช้

1. ผู้บริหารระดับอำเภอของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอต่าง ๆ ให้มีจิตสาธารณะในแต่ละด้านสูงขึ้น

2. ในการพัฒนาจิตสาธารณะของผู้เรียนสามารถนำแนวทางหรือกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ไปเป็นแนวทาง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ด้านจิตสาธารณะหรืออาจจะเป็นด้านอื่น ๆ ต่อไป

3. การนำหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นแล้วไปใช้ควรจัดกลุ่มเข้า รับการอบรมไม่ควรเกิน 40 คน ควรจัดกลุ่มในการทำกิจกรรม ควรจัดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมแบบ คละกัน เช่น คละตามเพศ คละตามพื้นฐานความรู้ คละตามอาชีพ หรือ คละตามแผนการเรียนรู้ เป็นต้น

4. การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ ควรคัดเลือกผู้ให้การอบรมหรือวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา และเทคนิควิธีการอบรม

5. การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ควรใช้เวลาหรือขยายเวลา ในการฝึกอบรมมากขึ้นโดยเวลาในการอบรมไม่จำเป็นต้องเป็นเวลาต่อเนื่องกันหรือช่วงเวลาเดียวกัน อาจแบ่งการฝึกอบรมออกเป็นช่วง ๆ จะทำให้เห็นพัฒนาการของพฤติกรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ ในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ มากขึ้น

2. ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียนหรือนักศึกษาในระดับอื่น อาทิเช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระดับประถมศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

3. ควรมีการทำวิจัยที่เจาะลึกมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น หลักสูตรผู้ที่วิจัยพัฒนาขึ้นนี้เหมาะสำหรับผู้เข้ารับการอบรมที่มีลักษณะอย่างไร หรือหากต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจะพัฒนาหลักสูตรอย่างไร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เชมณัฐ หล่อศรีสุขชัย. (2558). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- จิราภรณ์ เกตุแก้ว. (2559). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: วี พรินท์.
- ดนุชา ปนคำ. (2555). **การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่าสำหรับนักเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร และ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **หลักนิติธรรม**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- วัฒนา ไตต่อผล. (2558). **หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมคิด บางโม. (2556). **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมพล เข้มกำเนิด. (2556). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพชรบุรีพรพา เสริมสร้างจิตสาธารณะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธัญญา วรรณวิพิจ. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม คุณธรรมจริยธรรม ด้านระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Good, C. V. (2001). **Dictionary of Education** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill Book Company.
- Shinichi, S. (2007). Public ness and taken-for-granted knowledge: A case study of communal land formation in rural Thailand. **Dissertation Abstracts International**, 42(05), 3217 - A.